

Plan

NATURVÅRDSPLAN FÖR HÅBO KOMMUN

BEVARANDE OCH UTVECKLING

Text

Anna Atterlöf och Marianne Kahn, Håbo kommun (Plandel)
Gillis Aronsson, Upplandsstiftelsen (Beskrivning av områden)

Foto

Gillis Aronsson om inte annat anges

Layout

text & layout i Bålsta

Kartor

Underlagskartor: Lantmäteriets GSD-kartor ©Lantmäteriet

Bearbetning av kartor: GIS-läggning och kartlayout, Gillis Aronsson och Per Stolpe, Upplandsstiftelsen

Omslag

Stora bilden: Vy över strandängarna vid Ryssviken, Gillis Aronsson. Småbilder, se Beskrivning av områden.

Utgivare

Håbo kommun, 746 80 Bålsta

Tfn: 0171-525 00

E-post: kommun@habo.se

Webb: www.habo.se

© Håbo kommun

Eftertryck får endast ske efter skriftligt medgivande från Håbo kommun

Dnr 2009/53

Flera av kommunens värdefullaste friluftss- och naturområden ligger i anslutning till vatten.

Naturvårdsplan för Håbo kommun

Antagen av Kommunfullmäktige 2011-02-28

Kunskapsunderlag

Naturvårdsplanen bygger på ett inventeringsarbete som utförts av Upplandsstiftelsen på uppdrag av Håbo kommun. Gillis Aronsson, ekolog vid stiftelsen, har genomfört inventeringarna. Han ansvarar även för avgränsningar, beskrivningar och naturvärdesbedömningar samt förslag till åtgärder. Åtgärdsförslagen syftar till att gynna förutsättningarna för växter och djur, i flera fall hotade arter.

Urvalet av objekt har skett genom att samtliga beskrivna områden i Haglunds naturvårdsinventering, Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, Länsstyrelsens naturvårdsprogram från 1987 och Ängs- och hagmarksinventering från 1993 har besökts i fält. Vid fältbesöken har gamla uppgifter och gränsdragningar kontrollerats samt nya naturvärden och arter eftersökts. Fältbesök har även gjorts till en del i andra områden som förväntades hysa naturvärden. Kommunen har emellertid inte genomskotts i minsta detalj, så troligen finns ytterligare objekt med naturvärden, men som inte redovisas i denna undersökning.

Under arbetets gång har ett flertal personer varit till stor hjälp, såväl vad gäller direkta natur- och lokalkunskaper som kunskaper av mera administrativ art. Särskilt tack till:

Mora Aronsson, ArtDatabanken - Pär Eriksson, Upplandsstiftelsen - Kerstin Frostberg, Sigtuna - Tomas Hallingbäck, ArtDatabanken - Gustaf Johansson, Enköping - Lena Jonsell, Uppsala - Mats Jonsell, Sveriges lantbruksuniversitet - Björn-Gunnar Lagström, Upplandsstiftelsen - Barbro Nilsson Garbergs, Upplandsstiftelsen - Svengunnar Ryman, Uppsala universitet - Roine Schenning, Länsstyrelsen i Uppsala län - Joachim Tiefensee, Bålsta - Mats Thuresson, Bålsta - Pekka Westin, Örsundsbro.

Förord

Den naturvårdsplan som nu föreligger har utarbetats av Miljö- och teknikförvaltningen. Naturvårdsplanen baseras på Upplandsstiftelsens naturvårdsinventering 2007-2009.

Förståelse och insikt kring natur och naturvärden, och hur dessa kopplar till hållbar utveckling, utgör en viktig grund för hela naturvårdsarbetet. Att skapa goda förutsättningar för att nyttja naturen för friluftslivet och upplevelser är viktigt. Friluftsliv har stor betydelse för folkhälsan, bidrar till livskvalitet och ger en social dimension till naturvården.

Om man ska bevara och utveckla de natur- och kulturvärden som finns krävs kontinuerlig vård och skötsel. Här krävs bland annat en nära dialog mellan kommunen och markägare.

Det värdefulla natur- och kulturlandskapet bör också kunna bidra till en ökad sysselsättning och landskapsutveckling genom att utveckla naturturismen. Områdena behöver vård och skötsel för att natur- och kulturmiljövärdena skall bevaras.

Det bör vara en självklar rättighet att nuvarande och kommande generationer garanteras naturupplevelser.

Agneta Hägglund (S)
Kommunstyrelsens ordförande

Innehållsförteckning

Plandel

Sammanfattning	6
1 Inledning.....	7
1.1 Bakgrund.....	7
1.2 Syfte.....	7
1.3 Värdegrund	7
2 Övergripande mål och strategier	8
3 Värden och funktioner	8
4 Sammanställning av skötsel förslag	10
5 Plankarta Håbo kommun	22

Vandringsleder och lättgångna stigar finns på flera åsar i kommunen, som t.ex. här på Viåsen.

Sammanfattning

Planen består av två delar där den första är själva plandelen medan den andra utgör en beskrivning av områden. Plandelen omfattar mål och strategier. De övergripande planeringsinriktningarna är följande:

- Tillgodose människors rätt till och behov av gröna miljöer
- Bevara och utveckla naturvärdena
- Öka kunskapen om och förståelsen för gröna miljöer

Del 2 Beskrivning av områden innehåller en utförlig faktaredovisning och dokumentation med dels en översikt av naturförutsättningarna, dels en detaljerad beskrivning av olika objekt inom de olika karaktärsområdena. Denna del presenterar även rekommendationer för andra aktörer t.ex. markägare. På grund av dess karaktär med skötselrekommendationer så bör denna ses som ett levande dokument. Om naturförutsättningarna förändras inom angivna områden, eller om för planen nya intressanta områden upptäcks, kan denna komma att uppdateras och skötselrekommendationerna ändras.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Kommunen har ansvar för den översiktliga planeringen av mark och vatten och redovisar sina ställningstaganden framförallt i Översiktsplanen samt den Fördjupade översiktsplanen. Naturvårdsplanen med tillhörande naturvårdsinventering är tänkt att fungera som underlag till det översiktliga arbetet inom kommunen.

Under 1990-talet har det skett stora förändringar inom natur- och miljöområdet, t.ex. Agenda 21, EU-medlemskapet, tillkomsten av Miljöbalken och de nationella miljö kvalitetsmålen samt förändringar i Plan- och bygglagen. Ny kunskap har tillkommit om naturvärden i kommunen och hälsoaspekter av vistelse i parker eller natur. Nya värderingar har växt fram, vilket bland annat kommit till uttryck i Regeringens skrivelse En samlad naturvårdspolitik som antogs av Riksdagen 2002-03-14. Håbo är en expansiv kommun med pågående förtätning av Bålsta och utbyggnad inom flera olika områden. Det är därför angeläget med en naturvårdsplan för Håbo kommun.

1.2 Syfte

Naturvårdsplanen utgör kommunens plan för bevarande och utveckling av naturmiljövärdena i Håbo kommun, utifrån sociala, ekologiska, geologiska, kulturhistoriska, estetiska, pedagogiska och vetenskapliga aspekter. Naturvårdsplanen syftar också till att komplettera andra planer i planeringen för utveckling och markanvändning. Detta för att säkerställa bevarandet och utvecklingen av värdefulla naturmiljöer samt den biologiska mångfalden så att dessa kan vara en tillgång för dagens kommuninnevånare och för framtida generationer.

1.3 Värdegrund

Naturvårdsplanen grundar sig på de värden som uttrycks genom Miljöbalken (MB), Plan- och bygglagen (PBL) samt de av riksdagen fastslagna miljö kvalitetsmålen. Miljöbalken (MB) ger möjligheter att skydda grönstruktur och naturområden bl.a. genom hänsynsreglerna (kap 2) hushållningsbestämmelserna (kap 3 och 4) och möjligheter till områdesskydd (kap 7).

Plan- och bygglagen (PBL) ger ramarna för hantering av gröna värden i planering och byggande. I kapitel 2 i PBL anges att planläggning skall ske med beaktande av natur- och kulturvärden och främja ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar.

De nationella miljö kvalitetsmålen – Kommunens miljöarbete utgår ytterst utifrån de av regeringen fastslagna miljö kvalitetsmål. Miljö kvalitetsmålen är det som främst ligger till grund för kommunens miljöarbete. Riksdagen satte 1999 upp femton nationella miljö kvalitetsmål som 2005 kompletterades med ett sextonde mål, Ett rikt växt- och djurliv. Målsättningen för miljö kvalitetsmålen är att dessa ska vara uppfyllda inom en till två generationer. Fjorton av dessa nationella miljö kvalitetsmål är relevanta för Håbo kommun. För naturvårdsplanen är det sex av miljö kvalitetsmålen som är av specifikt intresse: Levande sjöar och vatten drag, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Ett rikt växt- och djurliv samt En god bebyggd miljö.

låg ek i Kalmarnäs-landets naturreservat.

Den större vattensalamandern finns vid grustaget vid Bålstaåsen.

2 Övergripande mål och strategier

Smalkantstinkfly på fröställning av den allt mer ovanliga backsippan.

Övergripande planeringsinriktning Håbo kommun

- Tillgodose människors rätt till och behov av gröna miljöer
- Bevara och utveckla naturvärdena
- Öka kunskapen om och förståelsen för gröna miljöer

Planeringsinriktning natur

- Skydda särskilt värdefulla naturmiljöer
- Utveckla naturvärdena
- Bevara rödlistade arter i livskraftiga bestånd
- Hänsyn bör tas till naturvärden vid efterbehandling av täkter

Bäckar med naturliga flöden är en sällsynt och skyddsvärd biotop i kommunen.

3 Värden och funktioner

Mälaren med öar och strandområden är riksintresseområden enligt miljöbalkens kapitel 4. I området ska turismens och friluftslivets, särskilt det rörliga friluftslivet, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Naturresevat är en skyddsform som avser att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla miljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet enligt miljöbalkens 7 kap § 4. Inom Håbo kommun finns det åtta naturresevat; Kalmarnäslandet, Granåsen, Ekillaåsen, Sandviksåsen, Skokloster, Sandhagen, och Arnöhuvud samt en mindre del av Hjalstaviken. Granåsen är ett kommunalt beslutat naturresevat som tillkom 2007.

Enligt miljöbalkens 7 kap § 27 ska Naturvårdsverket föra förteckning över naturområden som bör beredas skydd eller har beretts skydd enligt direktiv om bevarande av vilda fåglar eller om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, så kallade Natura 2000-områden. Inom Håbo kommun är Stora och Lilla Ullfjärden, Ekillaåsens naturresevat, Kalmarnäslandet, delar av Biskops-Arnö, Sandviksåsen, Sandhagen, Arnöhuvud och Hjalstaviken utsedda som Natura 2000-områden. Natura 2000 ska bevara värdefull natur, men innebär inte något generellt stopp för pågående markanvändning eller utveckling av samhället. Det måste avgöras i varje enskilt fall vilka åtgärder som kan fortsätta och vilka som inte kan tillåtas. Lilla Ullfjärden har ett skydd för landskapsbilden (enligt Naturvårdslagen i dess lydelse före 1975).

Ängs- och hagmark, ädellövskog och våtmarker är biotoper som är viktiga att skydda. Övriga biotoper som bör skyddas är strandängar, lövskogar, äldre barrskog, sumpskog och skyddsvärda vattendrag. Barrskog, blandskog och åkermark är de mest förekommande biotoperna inom Håbo kommun.

Naturvårdsfrågorna är en viktig faktor i planeringen av markanvändningen. I kommunen finns värdefulla och vackra landskapspartier med hög biologisk mångfald, speciellt i områdena nära Mälaren. Den rikliga tillgången på vacker natur medför därför också att stora delar av kommunen är viktiga rekreationsområden. I denna naturvårdsplan utpekas 85 områden, baserade på den inventering som

Grön vårtbitare

Södra delen av Ryssviken, vid Varpsund.

Upplandsstiftelsen gjorde 2007-2009. Ett flertal av dessa områden sammanfaller med områden av riksintresse, naturreservat eller områden av regionalt intresse för naturvården.

Skogsstyrelsen har i sin s.k. nyckelbiotopsinventering pekat ut områden (nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt) där man finner eller förväntas finna rödlistade arter. Inom området för denna fördjupade översiktsplan finns det 50 nyckelbiotoper och 13 naturvärdesobjekt. Av dessa har tio stycken fått ett visst skydd, mot ersättning till markägarna. Sju är skyddade som s.k. biotopskyddsområden och tre är tidsbegränsade avtal.

I förordningen 1998:1252, bilaga 1, om områdesskydd finns det en förteckning över andra typer av områden som är biotopskyddsområden enligt miljöbalken 7 kap11§. Dessa är alléer, källor med omgivande våtmark i jordbruksmark, odlingsrösen i jordbruksmark, pilevallar, småvatten och våtmark i jordbruksmark, stenmurar i jordbruksmark och åkerholmar.

Biotopskyddet innebär att det inom området inte får bedrivas verksamhet eller vidtas åtgärder som kan skada naturmiljön.

4 Sammanställning av skötsel­förslag

Nedan följer en sammanställning av skötsel­förslagen från inventeringsdelen. För att tydliggöra vem som är berörd har de aktuella markägarna (2010) angetts. Skötsel­förslagen som anges är råd för att bevara eller utveckla natur-, kultur- och friluftsvärden, d.v.s. de är enbart rekommendationer och innebär inga åtaganden.

Objekt	Skötsel­förslag	Markägare
1. Fagerön	Inga ingrepp företas som kan skada öns ytformer, framför allt inte på den västra höga klippan. Lämna vissa skogspartier orörda, t.ex. rena aspbestånd och områden med äldre träd. För övrigt bör lövträd gynnas i yngre bestånd.	Privat
1a. Västra delen av Fagerön	Lämna området orört. Skogen bör få utvecklas fritt mot naturskog.	Privat
1b. Sydöstra delen av Fagerön	Fri utveckling mot naturskog.	Privat
2. Granholmen och Tennholmen	Äldre, slutna skogspartier bör lämnas utan åtgärder för att gynna arter knutna till död ved och gamla träd. De halvöppna, successivt igenväxande ängspartierna skulle helst restaureras till mer öppna ytor, och i bästa fall åter hävdas genom slätter eller bete.	Ingen uppgift
3. Knuten	Fri utveckling.	Ingen uppgift
4. Kvackuln	Fri utveckling.	Privat
5. Myrskären	Fri utveckling.	Ingen uppgift
6. Båtsbacken	Spara (skydda) området som en tätortsnära rekreationsskog med gammalt träds­kikt utan hyggesytor.	Håbo kommun Privat
7. Getberget	Inga ingrepp görs i bergbrantens ytformer eller vegetation. Gamla träd sparas som evighetsträd, främst tall.	Privat
8. Tidigare beteshage väster om Torresta	Trots påbörjad igenväxning finns naturvärden knutna till hävdade marker kvar. Helst skulle betet återupptas i området.	Privat
9. Klosterbacken	Den artrika floran indikerar lång hävdkontinuitet och för att behålla naturvärdena, som i huvudsak är knutna till öppna marker, bör området åter hävdas genom bete. Skogspartierna skulle då kunna restaureras och ingå i betesfällan.	Håbo kommun
10. Granbacken	Restaurera torrbacken och återuppta beteshävden. Granskogen bör sparas (skyddas) och eventuellt hävdas genom skogs­bete.	Privat
11. Bäckravin vid Bista	Inga ingrepp görs i ravinens ytformer. Äldre träd bör bevaras som evighetsträd. Skyddszonen mot åkermarkerna behålls.	Prästlönetillgångarna i Uppsala stift, Privat
12. Bergbacke söder om Aronsborg	Bergknallens ytformer bör inte påverkas genom ingrepp. Vid eventuell avverkning bör större ädellövträd och gamla, senvuxna granar och tallar sparas.	Håbo kommun
13. Kalmarsand	Ingen ny bebyggelse. Behåll området som badplats och rekreationsområde med gamla, solexponerade tallar.	Håbo kommun

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
14. Kalmarnäslandet	Området bör skötas så att naturvärdena bevaras eller förstärks, t.ex. genom att frihugga fler vidkroniga lövträd, avveckla gran-planteringar samt att tillåta vissa skogspartier utvecklas mot naturskog.	Håbo kommun, Upplandsstiftelsen. Naturresevat
14a. Västra delen av Kalmarnäslandet	Området bör skötas så att naturvärdena bevaras eller förstärks, t.ex. genom att frihugga fler vidkroniga lövträd, gynna ek, asp och lind samt att beteshävda lämpliga delar och tillåta vissa skogspartier utvecklas mot naturskog.	Håbo kommun, Upplandsstiftelsen
14b. Bäckravinen vid Vattunöden	Stora delar av ravinen bör lämnas för fri utveckling med undantag för frihuggning kring gamla träd, speciellt utmed brynen. Utanför reservatet bör äldre träd, t.ex. tall, ek och asp, sparas och utmed ravinens norra del skulle granplanteringarna helst avvecklas och ersättas med lövträdsrika bestånd	Håbo kommun, Upplandsstiftelsen
15. Sumpskog nordöst om Hummelviken	Däm diket i söder. Därefter bör sumpskogen lämnas för fri utveckling.	Håbo fastighetsaktiebolag
16. Sandviksskären, Oxen, Suggan och Galten	Fri utveckling.	Ingen uppgift
17. Sandviksområdet	Delar av det äldre kulturlandskapet bör återskapas, t.ex. som betade ekhagar. Det stora lövträdsinslaget behålls, och miljöer för skyddsvärda arter bör bevaras och förstärkas. Ett sätt att förbättra förutsättningarna för ovanliga djur och växter är att avveckla vissa granplanteringar och ersätta dessa med löv-/blandskog.	Privat
17a. Strandskog söder om Sandvik	Området har stått orört under senare tid och flera träd är gamla, döende eller döda, vilket gynnat ovaliga djur- och växtarter. Därför bör denna strandskog även i fortsättningen lämnas utan åtgärder.	Privat
17b. Lövträdsrika partier mellan Sandvik och Kasttorp	Grova hagmarksekar i igenväxande skogspartier bör frihuggas. Vid eventuell frihuggning av ek bör hassel sparas eftersom dessa inte skuggar ekens trädskrona. Helst skulle vissa halvöppna partier, med hagmarkskaraktär, restaureras och betas t.ex. området mellan Sandhamn och Fiskarudden samt ekmiljöerna nordöst om Sandviks äng. Bergbranter och slutna lövskogsbestånd med mycket död ved bör i huvudsak lämnas orörda.	Privat
17c. Lövträdsrika partier mellan Kasttorp och Marstrand	Grova hagmarksekar i igenväxande skogspartier bör frihuggas. Vid eventuell frihuggning av ek bör hassel sparas eftersom dessa inte skuggar ekens trädskrona. Hällmarkstallskogen och slutna lövskogsbestånd med död alm bör i huvudsak lämnas orörda.	Privat
18. Grytskär	Skogen har stått orörd under lång tid och bör även i fortsättningen få göra det.	Ingen uppgift
19. Baklura	Delar av äldre kulturelement bör bevaras såsom stora ekar, askar och hasselbuskar samt öppna f.d. åkermarker och öppna strandpartier. Bäst vore om det gick att återuppta betet i området.	Privat
19a. Baklura skär	Fri utveckling.	Privat
19b. Lövskogspartier vid Baklura	För att håll liv i de spärrgreniga ädellövträden måste flertalet av dessa frihuggas. Vid eventuell frihuggning av ek bör hassel sparas eftersom dessa inte skuggar ekens trädskrona. Ett visst buskskikt av bl.a. hagtorn, slån och nypon är värdefullt att bevara för att gynna insektsfaunan.	Privat

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
20. Tallholmen och Kräggaskären	Skogen på de små berggrundspartierna bör vara gles och talldominerad. Samtliga gamla träd, främst tall, sparas som evighets-träd. Lövskogen och de två små öarna bör lämnas utan åtgärder.	Privat
21. Kräggaområdet	Det öppna odlingslandskapet i Krägga behålls. Ädellövträd gynnas, särskilt äldre, grova träd.	Privat
21a. Betesmark och bäckravin vid Fågelsången	Fortsatt bete. Inga ingrepp görs i ravinen så att dess detaljformer skadas.	Privat
21b. Krägga herrgård	Beteshävden bör återupptas på moränkullen. Bäckravinen lämnas orörd, medan den örtrika banvallen helst skulle hållas fri från uppväxande träd och buskar. I allén bör träden få stå kvar så länge som möjligt. De döda almarna skulle kunna sparas som högstubbar.	Privat
22. Ekhage vid Klastorp	Vidkroniga ekar som blivit invuxna i yngre trädskikt bör frihuggas. Helst skulle ekhagen restaureras och hållas som en glest trädbevuxen beteshage, åtminstone den östra delen.	Privat
23. Björkliden	Gynna vidkroniga ekar och håll området glest trädbevuxet. Banvallen bör hållas fri från uppväxande träd och buskar.	Privat
24. Dragonbacken	Dragonbacken håller på att växa igen och bete behövs för att rädda naturvärden i området. Dammarna bör hållas fiskfria.	Privat
25. Hagmark mellan Graneberg och Gamla Bålsta	Behåll beteshävden i den norra delen och om möjligt bör även den södra delen inhägnas och betas. Bevara grova, vidkroniga träd, främst ek.	Privat
26. Broby backe	Spara äldre träd som evighetsträd, främst tall. De successivt igenväxande partierna skulle helst restaureras till mer öppna ytor. Bäst vore om Broby backe åter kunde hävdas genom bete.	Håbo kommun
27. Lillsjön och del av tillrinningsområdet	Ingen ytterligare exploatering och ingen förorening i Lillsjöns tillrinningsområde. Spara (skydda) värdefulla skogsområden.	Håbo häradshövding m fl
27a. Lillsjön med närmaste omgivning	Ingen exploatering i området och ingen förorening i Lillsjön. Spara (skydda) värdefulla skogsområden, t.ex. strandnära partier, nyckelbiotopen och den grandominerade skogen med bl.a. bombmurkla öster om sjön. Grustaget i väster bör inte tallplanteras utan hållas öppet och blomsterrikt för att gynna sällsynta fjärilar.	Håbo häradshövding m fl
27b. Bäckravin vid Draget	Inga åtgärder som påverkar hydrologin. Städa bort skrot från tippen i norr. Gynna lövträd genom att fälla eller ringbarka några granar.	Håbo häradshövding m fl
28. Bålstaåsens sydvästsluttning	Området bör bevaras som en tätortsnära skog med höga natur- och friluftsvärdena. Äldre träd bör inte avverkas. Farliga eller fallna träd över stigar ska naturligtvis upparbetas, men andelen död ved bör öka på sikt i området. Skogliga åtgärder bör koncentreras till röjning/hugning av yngre träd och buskar för att skapa en äldre, luftig och promenadvänlig skog, rik på bär och matsvamp. Skogspartier med bombmurklar bör vara täta, med en hög andel gran. Torrängsytona i den norra delen bör hållas öppna.	Håbo fastighetsaktiebolag

Objekt	Skötselförslag	Markägare
29. Amerika	Røj uppväxande träd och buskar, (lättast vintertid om isen håller). Komplettera med en stenbarriär även på den östra sidan för att försvåra dumpning av avfall.	Privat
30. Lilla Ullfjärden med omgivning	Förbättra vattenkvalitén i Ullfjärden. Ingen ytterligare bebyggelse bör ske, utan bevara och utveckla områdets natur- och friluftsvärden.	Flera fastighetsägare
30a. Lilla Ullfjärden	Lilla Ullfjärden bör skyddas mot föroreningar och negativt påverkande vattentäkt. De relikta kräftdjuren samt sik och siklöja är beroende av kallt, syrerikt vatten, därför bör vattenkvaliteten förbättras så att inte de syrefria bottnar breder ut sig ytterligare. Inplantering av främmande fiskarter och andra organismer bör förhindras.	Flera fastighetsägare
30b. Granåsen	Bevara den äldre tall- och granskogen samt de små lövrika strandpartierna. Tallskogen bör vara gles och luftig medan de grandominerade partierna kan vara tätare. Sly och yngre lövträd, framför allt häggmispel, björk och rönn, bör bitvis röjas bort för att gynna tall och gran. Döda, stående träd, vindfallen och lågor sparas för att gynna vedlevande arter.	Håbo kommun Naturreservat
30c. Ekillaåsen	Røj och hugg bort häggmispel och yngre björk i tallskogen. Gynna gran i vissa partier där bombmurklan finns eller kan tänkas finnas. Glesa ut trädskikt och strandvegetation på lämpliga platser för att gynna småsvalting, se objekt 37. Bevara de öppna torrängsytona, men slitaget bör inte bli för stort.	Håbo kommun Naturreservat
31. Ekilla ravin	De igenväxande ytorna vid Ekilla kvarn skulle kunna restaureras och göras mer tillgängliga för allmänheten. En promenadstig, utmed gamla körvägen, kunde då anläggas mellan Ekillaåsens naturreservat och Ekilla kvarn och den lilla forssträckan i bäcken. Själva ravinen och strandskogen i nordöst bör lämnas orörda, med undantag för eventuellt åtgärder som kan minska näring- och partikeltillförseln till Stora Ullfjärden, t.ex. en närings- och sedimentfälla vid kvarndammen, se objekt 37	Privat
32. Yttergran	Behåll området öppet, t.ex. genom slätter. Skapa fler små sandblottor. Undvik att gödsla.	Håbo kyrkliga samfällighet
33. Trollbacken	Hävda backen genom bete. Undvik att gödsla.	Privat
34. Nybygget	Behåll torrängspartierna öppna, helst genom bete. Spara äldre träd som evighetsträd.	Privat
35. Alléer vid Vi säteri	Spara de grova lövträden, helst så länge som möjligt, med undantag för eventuella trafikfarliga träd närmast landsvägen. Även döda träd och nedfallna grova grenar har höga värden och bör kunna sparas i viss utsträckning, som t.ex. högstubbar eller liggande ved i vägdiket. Återhamling bör ske av framför allt ask och lind.	Privat
36. Viåsen	Behåll, eller vid behov återskapa, små öppna/halvöppna grus- och sandmiljöer samt torrängspartier. Vissa delar av åsbarrskogen bör sparas (skyddas).	Privat
36a. Piteå udde	Behåll de öppna grus- och sandytona. Gynna torrängsfloran utmed grusvägen och på vändplanen genom slyröjning och bortforsling av ris. Den äldre barrskogen bör lämnas utan större ingrepp.	Privat

Objekt	Skötsel­förslag	Markägare
36b. Syd­västra delen av Viåsen	Spara gran för att gynna bombmurklan.	Privat
36c. Viåsens östsluttning	Bevara granskogen. Tall och lövträd kan däremot plockhuggas så att skogspartiet blir ett rent granbestånd vilket skulle gynna bombmurklan ytterligare.	Privat
36d. Viåsens höjdparti	Behåll de solexponerade partierna öppna. Gamla träd sparas som evighetsträd.	Privat
36e. Viåsen - Varpsund	Lämna samtliga gammeltallar och gamla granar, (som inte utgör någon trafikfara), som evighetsträd. Torrbacken vid runstenen bör restaureras genom röjning/uthuggning av enbuskar, rönn, druvfläder och alm.	Privat
37. Stora Ullfjärden	Näringstillförseln bör minskas, t.ex. genom att anlägga en närings- och sedimentfälla vid kvarndammen i Ekilla ravin, objekt 31. Dessutom bör biotopvård vidtas för att skapa öppna bottenpartier och ett bra ljus­klimat för småsvaltingen, t.ex. genom bekämpning av vass och säv. Utplanteringsförsök av småsvalting pågår 2010-2012.	Flera markägare
38. Segerstaområdet	Fortsatt brukande av kulturmarkerna. Gamla träd och ädel­lövmiljöer bevaras.	Privat
38a. Lövskog sydväst om Segersta	Inväxta, grova ekar bör frihuggas. Vidkroniga hagmarksträd, främst ek i brynzoner, bör få utvecklas i ett öppet, glest trädskikt. För övrigt gynnas naturvärden bäst om lövskogsområdena, speciellt hasselpartier, utvecklas fritt.	Privat
38b. Betesmark väster om Segersta	Fortsatt beteshävd. Uppväxande al längs stranden röjs bort efter hand.	Privat
38c. Ädellövp­partier norr om Segersta	Fortsatt beteshävd, men markslitaget i lundpartierna bör minska. Höjdpartiet med utsiktsplats över Ekolsundsviken bör öppnas upp genom röjning. Grova ädellövträd bör gynnas och stora hasselbuskar, speciellt sådana med mycket död ved, bör sparas.	Privat
38d. Ädellövp­partier nordöst om Segersta	Gynna grova lövträd. Glesas ut bryn och några lövskogspartier för att skapa vidkroniga hagmarksträd. Vissa delområden skulle helst hägnas in och hävdas genom bete.	Privat
38e. Kalkas backe norr om Segersta	Fortsatt beteshävd. Tillåt vidkroniga ekar att breda ut sig. Spara större hasselbuskar.	Privat
39. Hjälstaviken	Vattenområdet, vassbälten och strandängarna bör skötas så att den våtmarksberoende fågelfaunan gynnas. Torrängspartier bör hävdas genom bete, och skogspartier skötas så att äldre träd bevaras. Vissa delar bör restaureras och betas medan andra lämnas som orörda lundområden.	Naturvårdsverket Naturreservat Privat
39a. Sydöstra Hjälstaviken	Behåll det öppna landskapet genom beteshävd och eventuellt viss röjning och tuvfräsning av de fuktiga delarna.	Naturvårdsverket Naturreservat
39b. Kvarnberget	Delar av skogsområdet vid Kvarnberget bör gallras och glesas ut ytterligare för att gynna gamla, grova träd, t.ex. tall och ek. Frihugg äldre, vidkroniga lövträd söder om gården Hjälstavik (Hukan), och återuppta bete i området med torrbacksresterna samt eventuellt även i Kvarnbergets sydsluttning.	Naturvårdsverket Naturreservat

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
39c. Jungfrulunden	För att gynna arter knutna till slutna lundmiljöer bör lövskogen lämnas orörd, med undantag för brynzonerna i väster och söder, där vidkroniga lövträd, främst ek, kan frihuggas. Den örtrika, f.d. åkern bör helst skötas med regelbunden, men ej nödvändigtvis årlig, slåtter.	Naturvårdsverket Naturreservat
40. Sotkrogen	Spara död ved och äldre levande träd såsom tall, ek, asp och senvuxen gran. Glesa ut i det yngre trädsiktet och frihugg gamla ekar och tallar. Frihugg även några yngre ekar som kan utvecklas till spärrgreniga träd.	Privat
41. Jätteek vid Vireborg	Låt trädet stå kvar så länge som möjligt, även när den dött. Nedfallna grova grenar bör inte fraktas bort utan placeras i vägdiket intill.	Privat
42. Bälsundaviken	Behåll sankängarna öppna, helst genom bete eller slåtter.	Privat
43. Knuts holme	Öarna har vuxit igen under lång tid och utvecklat ett nytt naturtillstånd som skogsmark. Därför bör de huvudsakligen lämnas orörda.	Privat
44. Vattenområdet mellan Färjstaden och Biskops-Arnö	Viss rensning av vegetation utmed vägbanken skulle eventuellt behövas för att gynna konkurrenssvaga arter.	Privat
45. Biskops-Arnö	Lövträdsmiljöerna bör skötas så att artrikedomen behålls. Särskilt viktigt är det att bevara gamla träd, äldre buskar och död ved, både i slutna och mer öppna partier. Hagmarker och strandängar bör hävdas genom bete eller slåtter. Barrträdsbestånden på öns mellersta och norra del bör avvecklas och ersättas med trädbärande beteshagar, glesa lövbestånd eller lövskog.	Statens Fastighetsverk
45a. Nordvästra Biskops-Arnö	Frihugg vidkroniga lövträd i brynzoner och på bergbacken i nordväst. Spara spridda buskar av hagtorn, slån och nypon. Gamla hagmarksträd inne i slutna skogspartier bör också frihuggas från yngre träd som växer upp i kronorna, men lämna hasselbuskar. Spara döda almar.	Statens Fastighetsverk
45b. Norr om Djurgårdsäng på Biskops-Arnö	Avverka yngre, uppväxande träd som konkurrerar med gammal-ekarna, men lämna lundartade delar orörda, framför allt partier med mycket hassel. Hägna in sydvästslutningen och hävda området genom bete.	Statens Fastighetsverk
45c. Fästningsberget på Biskops-Arnö	Gynna de grova ädellövträden och behåll beteshävden i området. Återhamla vissa träd, t.ex. ask. Ta bort uppväxande träd på betesbacken i sydöst och flytta stödutfodringsplatsen. Spara död ved i viss omfattning och lämna några små lundpartier utan åtgärder.	Statens Fastighetsverk
45d. Små lundbackar och alléer på Biskops-Arnö	Bevara de grova ädellövträden och håll dem fria från konkurrerande träd. Backen sydöst om Schavotten bör hägnas in och betas. Gynna yngre/medelåldriga ekar som med tiden kan utvecklas till stora hagmarksträd. Alléträden bör stå kvar så länge som möjligt, ev. som högstubbar om de dör. Återhamla ask och lind och håll undan buskar och sly från trädens stammar. Återplantera i luckor efter bortfallna träd och nyplantera alléer eller alléerader, t.ex. utmed vägen väster och norr om Storängsbacken. Döda almar på lundbackarna bör lämnas kvar.	Statens Fastighetsverk

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
45e. Lundpartier mellan Vasastugan och Karusellen på Biskops-Arnö	Lövträdsmiljöerna bör skötas så att artrikedomen behålls. Både öppna och skuggiga miljöer bör finnas i området. Försiktighet måste vidtas vid skötselåtgärder i det extremt artrika området strax väster om Karusellen. Eventuellt bör lundområdet vara en egen betesfälla, avskilt från strandängen, för att undvika alltför mycket tramp av djuren.	Statens Fastighetsverk
45f. Kungsträdgården på Biskops-Arnö	Lövträdsmiljöerna bör skötas så att artrikedomen behålls. Särskilt viktigt är det att hävda området och bevara de grova träden, inklusive stora hasselbuskar. Spara död ved i viss omfattning och lämna de lundartade partierna huvudsakligen orörda.	Statens Fastighetsverk
45g. Strandängarna på Biskops-Arnö	Fortsatt hävd genom bete eller slåtter. Skapa en mer varierad strandängsmiljö genom bl.a. tuvfräsning. En s.k. blå bärd, mellan strandängen och vassbältet, bör skapas på vissa ställen för att gynna fågelfaunan.	Statens Fastighetsverk
46. Skegarn	Inga ingrepp företas som kan skada öns ytformer, framför allt på den östra delen. Lämna vissa skogspartier orörda, t.ex. rena granbestånd på höjdpartiet och strandnära lövskogsområden. De igenväxande f.d. åker- och ängspartierna bör behållas öppna.	Statens Fastighetsverk
46a. Västra delen av Skegarn	Spara äldre träd, inklusive fruktträden. Hamlade lövträd bör frihuggas, och eventuellt återhamlas. Övriga delar av strandlövskogen bör lämnas utan åtgärder.	Statens Fastighetsverk
46b. Östra delen av Skegarn	Spara samtliga äldre träd som evighetsträd, och frihugg några av gammeltallarna. Røj lövträd, främst björk, kring öppna torrängspartier i slutningen.	Statens Fastighetsverk
47. Bälsundaviken-Ryssviken	Bevara områdets lövträdsdominans. Spara, och vid behov frihugg, grova, gamla träd, främst ek, men även ask, lind och tall. Rikkärren vårdas så att naturvärdena finns kvar eller utvecklas.	Flera fastighetsägare
47a. Skogsområde väster om Färjstaden	Bevara brynzonernas lövträdsdominans och gynna lövträd i det granplanterade delarna. Frihugg grova, vidkroniga träd, främst ek och tall. Spara grova, gammelgranar som evighetsträd.	Privat
47b. Färjstaden	De 40-50 åriga granarna i nyckelbiotopens norra och östra del bör huggas bort. Därefter kan området få utvecklas till en slutna, lundartad lövskog. Hasselbuskar bör sparas i större omfattning än vad som gjordes vid tidigare utgallring av gran.	Privat
47c. Rytartorpet	Vidkroniga ädellövträd intill brynen bör frihuggas från uppväxande yngre träd. Den slutna ek-/hasselunden lämnas orörd medan planterade granar bör avvecklas för att gynna lövträden.	Privat
47d. Bastängen	På det granplanterade hygget bör de äldre, kvarstående lövträden sparas som evighetsträd. För övrigt föreslås att de slutna lövskogspartierna lämnas utan åtgärder.	Privat
47e. Strandäng vid Färjstaden	Behåll sankängarna öppna, helst genom bete eller slåtter.	Privat
47f. Lövhagen-Tre hus	I vissa delar av området har igenväxningen gått så långt att naturvärdena gynnas troligen bäst om objektet utvecklas till en lövskog. Bitvis bör granar huggas ut för att gynna lövträden ytterligare.	Privat
47g. Rikkärr söder om torpet Hagelviken	Inga åtgärder vidtas som kan förändra kärrets näringsförhållande eller dränering. Undvik att köra med tunga maskiner i den fuktiga slutningen. Spara äldre träd och död ved i områdets norra del. Slyvegetationen i och intill rikkärret bör röjas och riset avlägsnas. Måttlig markstörning i kärret, av t.ex. tramp, gynnar troligen vissa skyddsvärda arter.	Privat

Objekt	Skötselförslag	Markägare
47h. Översilningskärr i kraftledningsgata	Inga åtgärder vidtas som kan befara förändra kärrets näringsförhållande eller dränering. Då kraftledningsgatan ska röjas nästa gång bör riset avlägsnas från kärret, t.ex. genom att flytta det till en intilliggande plats. Information måste ges till de som sköter röjningen så att man inte kör med motorfordon i kärret. Måttlig markstörning, av t.ex. tramp, gynnar troligen vissa skyddsvärda arter, men alltför mycket slitage kan orsaka erosion av kalktuffen. De öppna sandytorna väster om kärret bör också hållas fria från igenväxande slyvegetation.	Privat
47i. Barrskogssluttning söder om kraftledningsgatan	Frihugg grova tallöverståndare. För övrigt bör området utvecklas fritt mot naturskog.	Privat
48. Ryssvikens västra strandområde	Behåll ett öppet betes- och odlingslandskap med tall- och ädel-lövträdsrika dungar.	Privat
48a. Strandängar och torrbackar vid Katrinedal	Fortsatt bete. Vissa igenväxande partier av hagarna bör restaureras, speciellt kring torrbackspartier i den norra delen. Äldre träd sparas som evighetsträd.	Privat
49. Bäckravín sydväst om Övergrans kyrka	Fortsatt beteshävd. Spara grova träd som evighetsträd.	Privat
50. Rölundaåsen	Bevara små, öppna till halvöppna grus- och sandmiljöer exponerade. Återuppta hävd i f.d. betesmarker i den norra delen. Skydda vissa delar av kvarstående äldre skog på åsen.	Privat
50a. Rölundaåsen - Varpsund	Behåll det gamla grustaget öppet genom röjning av träd och buskar. Ta bort några tallar vid runstenen på åsryggen och i ledningsgatan för att gynna torrbacksfloran.	Privat
50b. Arnölund	Gynna bombmurklan genom röjning av unga lövträd och tallar, men spara gran.	Privat
50c. Barrskogsparti norr om Rosendal	Spara och gynna gran eftersom bombmurklan är beroende av detta trädslag.	Privat
50d. Liten udde på Rölundaåsens västra sida	Äldre tallar lämnas som evighetsträd. Glesa ut träd- och buskskiktet vid badstranden så att vissa torrbacksarter kan överleva t.ex. fältmalört och backglim.	Privat
50e. Gammelskog på Rölundaåsens västsluttning	Fri utveckling.	Privat
50f. Höjdpartier på Rölundaåsen	Glesa ut träd- och buskskiktet i den norra delen för att behålla områdets öppna karaktär. Skapa fler små grus- och sandblottor för att gynna värmekrävande insekter.	Privat
50g. Åsbarrskog på norra Rölundaåsen	Åsbarrskogen bör ej slutavverkas. Spara äldre granar och tallar som evighetsträd. Yngre träd kan däremot plockhuggas för att behålla skogens luckiga karaktär. Frihugg vidkroniga ekar och röj bort unga träd på torrängspartierna. Helst skulle området hägnas och hävden återupptas på åsen och på torrbackarna. Den öppna f.d. odlingsmarken i åsgropen samt det norra ädellövpatriet i öster (50h) borde i så fall också ingå i en sådan betesfälla.	Privat

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
50h. Ek-/hassellund väster om Nederhassla	Fäll yngre träd som växer upp i de gamla ekarnas trädkronor, men spara hassel. Helst skulle betet återupptas i områdets norra del och inkludera den öppna f.d. odlingsmarken i åsgropen samt den betespräglade åsbarrskogen i väster (50g).	Privat
51. Holmen	Fri utveckling.	Ingen uppgift
52. Betesmark vid Ängstorpet	Fortsatt beteshävd. Røj torrbacken på bl.a. slån och nypon. Spara äldre träd och buskar på moränhöjden.	Privat
53. Fågelhagen-Björkbacken	Hårdare betestryck, åtminstone vissa år samt viss uthuggning och röjning av träd och buskar, främst gran och björk.	Privat
54. Kärrområden öster om Torget	Kärrens dränerings- och näringsförhållanden bör inte ändras. Helst skulle igenväxningen av kärren bromsas genom röjning av unga träd. Kringliggande, fuktig skogsmark i avrinningsområdet bör undantas från skogsbruk.	Privat
55. Bondkroken	För att gynna fågelfaunan skulle delar av strandängarna behöva tuvfråsas och hävdas genom bete. Delar av torrbackarna i söder borde restaureras och hävdas.	Privat
56. Åkerholme sydöst om Måttan	Frihugg ekar i brynet, men lämna den centrala delen, med bl.a. de stora hasselbuskarna, orörd.	Privat
57. Sandviksområdet	Bevara den gamla barrskogen, gärna med extensivt skogsbete av nöt och/eller häst. Gynna torrängsfloran och fjärlarna i den i södra delen.	Naturvårdsverket Naturreservat
57a. Sandviksåsen	Gynna tall på åsens södra och västra del samt behåll grandominansen på den norra och östra delen. Helst skulle skogsbetet återupptas. I det f.d. grustaget i söder bör tall avlägsnas för att bevara arterna som är knutna till öppen mark och torrängsvegetation.	Naturvårdsverket Naturreservat
58. Åkerholme norr om Gråtvreten	Frihugg vidkroniga lövträd i brynet mot söder och väster. För övrigt bör området lämnas orört till gagn för bl.a. hålhäckande fåglar och vedlevande insekter.	Ingen uppgift
59. Stora och Lilla Gräskärret	Helst skulle den naturliga hydrologin i Stora Gräskärret återställas, t.ex. genom dämning av dikena. Äldre träd bör sparas, speciellt gammeltallarna vid Lilla Gräskärret.	Ingen uppgift
60. Förkastningsbrant vid Skadevi	Frihugg äldre lövträd, främst ek, intill landsvägen och utmed grusvägen mot Eknäs samt vid husen och torpen i Skadevi. Bäckravinen, källorna samt övre och nedre delen av förkastningsbranten bör lämnas utan åtgärden. Spara död ved, speciellt död alm.	Privat
61. Lövträdsbacke söder om Skadevi	Frihugg de vidkroniga ekarna och tallarna. Spara all död almved, även liggande stammar och grenar, för att gynna sällsynta kryptogamer.	Privat
62. Lövträdsdominerad skog sydöst om Eknäs	Hugg bort uppväxande, yngre gran och frihugg vidkroniga lövträd och tallar. För övrigt bör området lämnas orört, med undantag för farliga träd intill grusvägen.	Privat
63. Strandskog nordväst om Eknäs	Området är naturskogsartat och bör därför lämnas för fri utveckling.	Privat
64. Granskog norr om Eknäs	Spara gran för att bl.a. gynna bombmurklan. Tall kan dock plockhuggas.	Privat

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
65. Fattasbo - Kvarnlöten	För att gynna lövträd och hassel bör ung gran röjas bort i bäckraviniens södra del. För övrigt bör skogen lämnas för fri utveckling, med undantag för vissa nödvändiga skötselåtgärder intill torpen. Om almarna i ravinen skulle dö på grund av almsjukan bör träden lämnas kvar.	Ingen uppgift
66. Lugneborgen	Betetrycket bör vara hårdare, åtminstone vissa år. Røj bort sly och ung gran i hagen och glesa ut ytterligare i sluttningen mot fornborgen. Främst är det yngre björk som bör huggas bort för att ge mer ljus åt vidkroniga lövträd som håller på att växa upp, t.ex. ek och lind. Utanför beteshagen, på och vid fornborgen, borde det yngre trädsiktet glesas ut genom huggning av gran och björk, medan lind, ek, hassel och ung tall sparas.	Privat
67. Betesmark öster om Kvarnlöt	Fortsatt bete. Spara vidkroniga träd och stora hasselbuskar. Røj uppväxande sly.	Privat
68. Sänka	Frihugg och bevara de äldre tallarna vid stranden. Gynna bombmurklan (som är beroende av gran) genom att plockhugga tall och tillåta undertryckta granar växa upp. Røj ung tall och björk i sandtaget för att behålla de öppna sandyterna, men spara sälgbuskar eftersom vårsidenbiet samlar pollen från detta träd.	Privat
69. Sänkaskaten	Fri utveckling till naturskog.	Privat
70. Granhagen	Frihugg de gamla, grova tallarna i den sydvästra delen. För övrigt bör det centrala barrskogspartiet och den östra delen lämnas för fri utveckling. Samtliga vindfällen av gran bör få ligga kvar till gagn för ovanliga svampar och insekter.	Privat
71. Skogsbilväg mellan Nytorp-Hagtorp-Söder-skogen	Totalt återstår det idag endast 30-35 lokaler med finnögkontröst i Sverige. Därför är det högst angeläget att bevara arten på denna rika lokal. Årlig slåtter av vägrenarna bör sålunda ske efter det att finnögkontrösten blommat över.	Privat
72. Förmastningsbrant söder om Söder-skogen	Flera skyddsvärda arter i området är knutna till gamla träd och död ved, därför bör skogen i huvudsak lämnas orörd.	Privat
73. Mälbacken	Lövskogen och lundpartier utmed Mälbacken samt blandskogsbeståndet väster om bäcken bör lämnas för fri utveckling och all död ved sparas. Även de nedsågade almarna bör få ligga kvar till gagn för vedlevande arter. I området nordöst om Mälbacken bör de gamla tallarna frihuggas och sparas som evighetsträd.	Håbo kommun
74. Mälback	Grova hagmarksekar och äldre, hamlade almar och askar bör frihuggas, men för övrigt bör lövskogen lämnas utan åtgärder. Ytterligare röjning/gallring skapar bara ett slyigt, svårframkomligt område. Döda träd och nedfallna grenar sparas för att gynnar vedlevande arter. Bergknallen bör hållas öppen för att gynna solälskande arter. Gamla och senvuxna tallar sparas som evighetsträd.	Håbo kommun
75. Hummeldal	Inga hamlade träd eller f.d. hagmarksträd finns i lövskogen, därför finns ingen anledning till ytterligare gallring eller utglesning av beståndet. Bäst vore om beståndet lämnades orört som en lövskogslund.	Håbo kommun
76. Strandskog sydöst om Idealbyn	Håll strandområdet kring vindskyddet öppet. För övrigt bör lövskogen i huvudsak lämnas utan åtgärder och få utvecklas till en lövskogslund.	Håbo kommun

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
77. Förkastningsbrant öster om Idealbyn	De senvuxna träden i branten bör frihuggas genom att granar längre ned i slutningen avverkas. Granpartiet i nordöst, där bombmurklan växer, bör dock sparas.	Håbo kommun
78. Österkvarn	Siktgatan och leden hålls öppna. Frihugg hamlade, äldre träd, som fortfarande är levande. För övrigt behövs inga ytterligare röjningar eller gallringar av beståndet, utan låt området utvecklas till ett slutet lundartat skogsparti.	Slottskogens samfällighet
79. Lövskogsbestånd sydväst om Skokloster slott	Frihugg de äldre, hamlade askarna. För övrigt bör lövskogsbestånden lämnas orörd.	Statens Fastighetsverk
80. Skokloster	Behåll det öppna jordbrukslandskapet med bl.a. beteshävdade marker. Området bör skötas så att naturvärdena bevaras eller förstärks, t.ex. genom att spara gamla ädellövträd, frihugga vidkroniga träd, avveckla granplanteringar och ersätta dessa med lövskog eller betesmarker samt tillåta vissa lövskogspartier, speciellt sådana med mycket hassel, att utvecklas mot lövnaturskog.	Naturresevat
80a. Skokloster slottspark	Bevara hålträd i parken och se till att de gamla träden överlever så länge som möjligt. Detta har gjorts med stor förtjänst hittills genom att endast verkligt skröpliga träd som bokstavligen börjat falla tagits bort. I luckorna efter döda lindar har man planterat nya vilket bidragit till att det idag finns flera generationer av värdefulla träd i bl.a. dubbelallén. Trädvården i parken bör fortsättningsvis skötas på detta sätt.	Statens Fastighetsverk
80b. Flasta-Frista	Fortsatt beteshävd i sydväst. Røj och restaurera betesbackarna med torrängsvegetation, (akut behov nordöst om Apalle). Frihugg äldre hagmarksträd, framför allt ask, men låt vissa partier utvecklas till äldre, slutna och lundartade lövskogar.	Privat
80c. Hasselrika bryn vid Sanda	Spara samtliga stora hasselbuskar och gynna lövträd och hassel genom röjning/huggning av yngre gran. Røj sly under de två stora ekarna.	Privat
80d. Lövskogspartier vid Sandaholmen och Sjasta udde	Frihugg grova, hamlade lövträd, främst ask. Spara samtliga döda almar. Området kring Sandaholmen och Sjasta udde bör hävdas genom bete.	Privat
80e. Sjasta hög	Fortsatt hävd. Glesa ut det yngre trädskiktet ytterligare och gynna vidkroniga, uppväxande träd. Spara samtliga äldre träd såsom tall, men även döda träd, t.ex. björk, alm och klibbal.	Privat
80f. Kaddalahöjdens södra del	Frihugg de grova ekarna vid torpet. Vidga de igenväxande hållmarkerna genom röjning av tät buskvegetationen. Lämna de lundartade partierna med alm och ask orörda, och spara död ved.	Privat
80g. Bagarbo	Fortsatt beteshävd. Frihugg hagmarksekar. Igenväxta lövskogspartier utan hagmarksträd bör lämnas för fri utveckling.	Uppsala stift
80h. Hästbacken	Vidkroniga, äldre träd bör frihuggas, framför allt ek. Yngre gran röjs bort i den östra delen. För övrigt bör området lämnas utan åtgärder. Speciellt värdefullt är det att bevara död alm och stora hasselbuskar.	Uppsala stift
80i. Lövskogslund öster om Dampboda	Frihugg de gamla, hamlade lindarna, men lämna hassellunden för övrigt orörd med undantag för uthuggning av gran, speciellt i den södra delen.	Uppsala stift

Objekt	Skötsel förslag	Markägare
80j. Åkerholmar norr om Skokloster kyrka	Håll de gamla ekarna fria från uppväxande träd. Glesa ut lövträdsbestånden så att de yngre spärrgreniga ekarna får större utrymme, och kan med tiden utvecklas till träd med höga naturvärden.	Statens Fastighetsverk
80k. Grindtorp - Väderkvarnsbacken - Dalsängen	Området ligger inom Skokloster naturreservat och bör skötas så att de mycket höga naturvärdena och artrikedomen behålls och gynnas, t.ex. genom att: Gynna lind i området. Frihugg äldre, spärrgreniga lövträd, främst lind, ask och ek, men fäll inte stora hasselbuskar. Spara vissa hasselrika partier som orörda lövskogslundar, t.ex. delar av området sydöst om Grindtorp, det igenväxta området sydväst om Väderkvarnsbacken och de strandnära delarna söder om Dalsängen. Restaurera hagen vid Dalsängen men spara grova lövträd och stora hasselbuskar samt en del andra buskar såsom hagtorn och nypon.	Privat
80l. Stavsund	Frihugg grova ekar och lindar och spara dessa som evighetsträd. Spara även nedfallna grenar och stamdelar från ek och lind. När träden dör intill fritidshusen bör den döda veden inte fraktas bort utan läggas i en s.k. vedkyrkogård på lämplig plats i naturreservatet. Beteshagen bör helst restaureras genom huggning av yngre/medelåldriga träd, främst ask och björk samt kraftig röjning av slånbuskage. Hela hagen bör sedan betas, både norr och söder om grusvägen. Söder om hagen bör gran huggas ut i det strandnära området, men lämna lövträd och hasselbuskar.	Privat
81. Granskog söder om Sandhagen	Spara och gynna gran. Tall och björk kan dock plockhuggas.	Privat
82. Sandhagen	Fri utveckling.	Privat Naturreservat
83. Nordsluttning mellan Hällmark och Norsholmen	På Norsholmen bör man behålla det glesa tallbeståndet och lämna flertalet tallar som evighetsträd. Åsens nordsluttning bör lämnas för fri utveckling, medan naturvärdena på åsryggen kan gynnas av röjning och viss utglesning av trädsiktet, under förutsättning att man lämnar kvar många evighetsträd.	Privat
84. Bryggbacken	Lämna området för fri utveckling.	Uppsala stift
85. Skohalvöns nordvästra udde	Vissa skogspartier bör lämnas orörda för att utvecklas mot naturskog, medan andra bör skötas med naturvårdande inriktning. De öppna markerna kring Lillåker bör inte växa igen utan skötas genom slåtter och/eller bete.	Naturvårdsverket
85a. Arnöhuvud och Lillåkersholmen	Stora delar av skogsområdet bör lämnas för fri utveckling, men vissa tallbestånd, speciellt på åsryggen, bör glesas ut för att skapa gynnsamma miljöer för ljus- och värmekrävande arter. Dessutom bör enstaka grova tallar som är invuxna i täta bestånd frihuggas, speciellt norr och nordost om Lillåker. I grandominerande partier kan bombmurklan gynnas genom t.ex. plockhuggning av lövträd. På Lillåkersholmen bör spärrgreniga lövträd frihuggas, men spara död ved, speciellt döda almar.	Naturvårdsverket Naturreservat

5 Plankarta Håbo kommun

Karta över Håbo kommun med lager med de olika skyddsvärdena. De 85 beskrivna områdena i Naturvårdsplanen redovisas i tre olika klasser med allmänna eller speciella skyddsvärden.

